

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Світлана КОТЮЖИНСЬКА

09 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОНКОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: «Медицина»

2022

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 9 від 23 червня 2022 року).

Розробники:

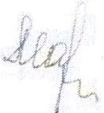
завідувач кафедри, д.мед.н. проф. Соколов В. М.
професор кафедри, д.мед.н., проф. Бондар О.В.
завуч кафедри, к.мед.н., доц. Кузнецова О.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри променевої діагностики, терапії, радіаційної медицини і онкології
« 22 » 06 2022 р. (протокол № 4).

Завідувач кафедри

 Віктор СОКОЛОВ

Погоджено із гарантом ОПП

 Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з терапевтичних дисциплін ОНМедУ
« 30 » 06 2022 р. (протокол № 6).

Голова предметної циклової методичної комісії з терапевтичних дисциплін ОНМедУ

 Ніна МАЦЕГОРА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Денна форма навчання</i> <i>Обов'язкова дисципліна</i>
Кредитів: 3	Спеціальність 222 «Медицина»	<i>Рік підготовки: 5</i>
Годин: 90		<i>Семестри IX – X</i>
Змістових модулів: 2	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Лекції (6 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (44 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (40 год.)</i>
		<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>
		<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Опанування здобувачем вищої освіти знань та формування елементів професійних компетентностей в галузі онкології, та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання:

- 1 Сформувати відповідальність здобувача вищої освіти як майбутнього фахівця за рівень своєї підготовки, її удосконалення протягом навчання і професійної діяльності;
2. Зробити здобувача вищої освіти учасником процесу надання медичної допомоги пацієнту на всіх етапах лікування хворого з оволодінням професійних практичних навичок.
3. Для реалізації зазначеного необхідно на першому занятті дисципліни надати здобувачу вищої освіти докладний план його роботи та забезпечити організацію його реалізації.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальних (ЗК):

• Загальних (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність працювати в команді.
- ЗК8. Здатність до міжособистої взаємодії.
- ЗК10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології
- ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав и свобод людини і громадянина в Україні

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК16. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ЗК17. Прагнення до збереження навколишнього середовища

- **Спеціальних(СК):**

СК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані

СК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

СК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

СК7. Здатність до діагностування невідкладних станів.

СК8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.

СК9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів

СК10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.

СК16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

СК23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я

СК24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

СК25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

СК26. Здатність визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду

СК27. Здатність до вміння діагностувати та визначати тактику ведення хворих на позалегеневі й поширені форми туберкульозу, у т.ч. ко-інфекцію ТБ/ВІЛ з хіміорезистентним перебігом

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1 - Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН2 - Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН3 - Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН4 - Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).

ПРН5 - Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

ПРН6 - Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

ПРН7 - Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із

захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН8 - Визначити головний клінічний синдром або симптом, яким обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН9 - Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміння обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН14 - Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН17 - Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

ПРН21 - Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН30. Визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду (діти, вагітні, працівники, професії яких передбачають обов'язковий диспансерний огляд).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати: етіологію, патогенез, клініку, діагностику, лікування найбільш поширених онкологічних захворювань, структуру онкологічної служби, класифікацію канцерогенів, методи профілактики онкологічних захворювань та скрінінг.

Вміти:

- Збирати дані про скарги, анамнез хвороби, анамнез життя при онкологічних захворюваннях
- Оцінювати інформацію щодо діагнозу застосовуючи стандартну процедуру, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
- Визначати перелік необхідних клініко-лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати при онкологічних захворюваннях
- Виділяти провідний клінічний симптом або синдром. Встановлювати попередній діагноз, здійснювати диференціальну діагностику та визначати клінічний діагноз при онкологічних захворюваннях.
- Визначати принципи лікування захворювань, згідно міжнародних рекомендацій NCCN
- Встановити клінічну групу у онкологічного хворого
- Надати рекомендації про здоровий образ життя і індивідуальні міри профілактики раку
- Провести профілактичний огляд здорової людини
- Здійснювати контроль за хворими і вчасно розпізнати ускладнення при проведенні курсу променевої і хіміотерапії, вводити хіміопрепарати

- Розпізнати по зовнішньому вигляду рак шкіри, відрізнити меланому від пігментного невуса
- Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій області
- Оволодіти навичками:**
- Комунікації та клінічного обстеження пацієнта.
- Виконувати медичні маніпуляції у онкологічних хворих.
- Зробити пункційну біопсію щитовидної залози.
- Взяти мазок на цитологічне дослідження
- Проводити біопсію периферичного лімфатичного вузла та пухлини м'яких тканин
- Вести медичну документацію (екстрене повідомлення про вперше виявлене онкологічне захворювання, контрольну карту диспансерного спостереження, заповнити виписку з стаціонару про хворого злоякісним новоутворенням)

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна онкологія

Тема 1. Організація онкологічної допомоги. Епідеміологія і профілактика злоякісних пухлин.

Структура онкологічної мережі. Розподіл онкологічних хворих на клінічні групи. Облікова документація. Диспансеризація онкологічних хворих. Канцер-реєстр України, його цілі та завдання.

Захворюваність і смертність від злоякісних новоутворень. Віково-статеві особливості хворих, що занедужали. Динаміка і структура захворюваності. Крайові особливості розповсюдження злоякісних новоутворень. Канцерогенні впливи. Характеристика хімічних канцерогенів. Екологічні аспекти циркуляції канцерогенів в зовнішньому середовищі. Значення шкідливих звичок, професійних і генетичних факторів, особливостей харчування, радіоактивного і УФ-випромінювання. Поняття про первинну і вторинну профілактику. Соціально-гігієнічні і індивідуальні міри профілактики раку. Боротьба з палінням. Гігієна харчування.

Тема 2. Методи діагностики і принципи лікування злоякісних пухлин.

Збір і оцінка скарг і анамнезу онкологічних хворих. Особливості об'єктивного дослідження при підозрі на злоякісні пухлини. Ендоскопічне дослідження. Рентгенологічні, ізотопні, ультразвукові, термографічні засоби. Комп'ютерна томографія. Ядерно-магнітний резонанс. Лабораторні дослідження: зміни периферійної крові, біохімічні і імунологічні тести. Скринінг на злоякісні пухлини. Поняття про морфологічну і цитологічну діагностику.

Класифікація засобів лікування. Принципи радикальних оперативних втручань. Поняття «анатомічної зони», принцип футлярності. Поняття про операбельність і резектабельність. Поняття про радикальні, паліативні і симптоматичні операції. Абластика і антибластика.

Засоби променевої терапії злоякісних пухлин. Радіочутливі і радіорезистентні пухлини. Дози і режими опромінення. Вплив на злоякісні клітини. Методи підвищення радіочутливості. Медикаментозні засоби лікування злоякісних пухлин: хіміотерапія, таргетна терапія та імунотерапія, гормональне лікування раку.

Тема 3. Закономірності розвитку злоякісних пухлин.

Факультативні і облігатні передракові захворювання. Поняття про дисплазії. Перебіг раку. Поняття про ранній рак. Форми росту злоякісних пухлин. Оцінка розповсюженості процесу: розподіл на стадії і за системою TNM. Доклінічний і клінічний періоди розвитку пухлини. Поняття про клінічні феномени. Семіотика раку. Патогенез симптомів злоякісних новоутворень.

Тема 4. Лікарсько-трудова експертиза і реабілітація онкологічних хворих.

Критерій визначення груп інвалідності. Засоби соціальної і трудової реабілітації. Повна, неповна і часткова реабілітація інвалідів. Психологічний аспект реабілітації онкологічного хворого. Процес мотивації як основний у реабілітаційній програмі онкохворих. Норми поведінки, що проявляються у вчинках людей по відношенню до хворого на рак, те що називаємо моральними відносинами людей.

Змістовий модуль 2. Окрема онкологія

Тема 5. Меланома і рак шкіри.

Епідеміологія меланом. Фактори, що сприяють малігнізації пігментних невусів, міри профілактики їх озлоякіснення. Особливості росту і метастазування. Класифікація по Кларку та по Бреслоу. Клінічна характеристика. Засоби спеціального обстеження (радіоізотопна діагностика, термографія). Показання, протипоказання і методика забору матеріалу для цитологічного і гістологічного досліджень. Лікування. Результати.

Захворюваність. Сприятливі фактори. Міри профілактики раку. Гістологічні різновиди (базаліома, плоскоклітинний рак). Класифікація по стадіям та міжнародна класифікація TNM. Клінічні різновиди базаліом і плоскоклітинного раку. Методика обстеження хворих (огляд, пальпація, біопсія). Лікування раку шкіри (променево, криогенне, хірургічне, лікарське). Безпосередні і віддалені результати.

Тема 6. Пухлини голови і шиї.

Рак щитовидної залози: Патолого-анатомічна характеристика раку щитовидної залози. Захворюваність. Лікувальна тактика при вузлових утвореннях щитовидної залози. Шляхи метастазування. Клінічна картина. Методи діагностики. Роль радіоізотопного та цитологічного методу. Загальні принципи лікування. Результати лікування.

Рак нижньої губи: Захворюваність. Сприятливі фактори. Форми росту і шляхи метастазування. Класифікація по стадіям та міжнародна класифікація TNM. Гістологічна будова пухлин. Принципи діагностики. Лікування первинної пухлини (променево, хіміотерапевтичне, криогенне, комплексне) і регіонарних метастазів. Результати.

Рак язика та слизової оболонки порожнини рота: Захворюваність. Передрак. Форми росту та шляхи метастазування раку. Стадії. Гістологічна будова і особливості їх клінічного перебігу. Принципи діагностики. Лікування. Результати.

Тема 7. Рак легень.

Захворюваність. Патологічна анатомія. Класифікація (по стадіям, міжнародна за системою TNM). Клінічні варіанти перебігу (особливості дрібноклітинного та недрібноклітинного раку легень). Диференціальний діагноз. Раннє виявлення раку легень, значення та організація скринінгу. Основні рентгенологічні симптоми. Рентгенологічні ознаки ателектазу. Система дообстеження при підозрі на центральний і периферійний рак. Значення томографії і бронхоскопії. Трансторакальна пункція і катетеризація бронхів. Додаткові засоби обстеження (ангіопульмонографія, ізотопне сканування).

Засоби діагностики метастазів в лімфовузлах середостіння. Вибір засобу лікування в залежності від локалізації пухлини, стадії, гістологічної будови. Принципи хірургічного лікування. Комбіноване і комплексне лікування. Значення мутаційного профілю пухлини для виявлення пріоритетного методу лікування.

Тема 8. Рак молочної залози

Захворюваність. Етіологія і патогенез. Клінічна класифікація (по стадіям, імуногістохімічна, міжнародна класифікація TNM). Клініка та клінічні форми: вузлова, набрякло-інфільтративна маститоподібна, рожеподібна, панцирна, рак Педжета. Диференціальний діагноз вузлової форми раку молочної залози з локалізованими мастопатіями і доброякісними пухлинами; маститоподібної форми раку з гострим маститом,

раку Педжета з екземою соска. Скринінг на рак молочної залози. Методика самообстеження. Сучасні методи дослідження. Вибір методу лікування вузлового раку в залежності від стадії. Органозберігаючі і розширені операції. Показання до комплексного і комбінованого лікування. Значення ад'ювантної і неoad'ювантної хіміотерапії. Гормонозалежний та гормонезалежний рак молочної залози. Принципи гормонотерапії.

Тема 9. Рак стравоходу і шлунка.

Рак стравоходу. Особливості розповсюдження. Сприятливі фактори. Міри профілактики. Анатомічні форми росту. Гістологічна будова. Метастазування. Стадії (вітчизняна класифікація і за системою TNM). Клінічна картина. Патогенез клінічних симптомів. Диференціальна діагностика. Рентгенологічна і ендоскопічна характеристика. Морфологічна діагностика раку стравоходу. Лікування.

Рак шлунка. Значення екзогенних і ендогенних канцерогенів. Профілактика раку шлунка. Дифузний і інтестимальний типи пухлини. Клініко-анатомічні особливості. Класифікація (вітчизняна і за системою TNM). Клінічна картина раку шлунка в залежності від періоду розвитку пухлини, локалізації ураження і форми росту. Диференціальний діагноз при синдромах шлункового дискомфорту, дисфагії і стенозі пілоруса. Особливості клініки раку на фоні клінічних захворювань шлунка. Основні рентгенологічні симптоми. Причини діагностичних помилок при рентгенологічному і ендоскопічному обстеженні. Засоби масового скринінгу: анкетування, використання комп'ютерної техніки, ендоскопія. Види радикальних оперативних втручань, відмінності від операцій при непухлинних процесах. Значення променевої терапії при раку шлунка. Хіміотерапія, показання, показання. Віддалені результати лікування.

Тема 10. Рак ободової і прямої кишки.

Рак ободової кишки. Захворюваність. Значення характеру харчування. Форми росту і локалізація пухлини. Закономірності метастазування. Ділення на стадії (вітчизняна класифікація і за системою TNM). Симптоми раку правої і лівої половини ободової кишки. Основні клінічні варіанти. Діагностика. Значення рентгенологічного і ендоскопічного обстеження. Гемокульттест. Лікування радикальне і паліативне. Обсяг хірургічного втручання в залежності від локалізації пухлини. Тактика при раку, ускладненому гострою кишковою непрохідністю. Паліативні операції. Показання до лікарського і комбінованого лікування.

Рак прямої кишки. Захворюваність. Сприятливі фактори. Форми росту і гістологічна структура пухлини. Ділення на стадії (вітчизняна класифікація і за системою TNM). Закономірності метастазування. Симптоми раку прямої кишки. Клінічна картина в залежності від локалізації і анатомічної форми росту. Диференціальний діагноз при кровотечі з прямої кишки (геморой, поліпи, дизентерія, анальна тріщина). Діагностика. Клінічний мінімум обстеження хворих. Пальцеве дослідження, ректороманоскопія, ірригографія. Гемокульттест як засіб скринінгу. Хірургічне і комбіноване лікування. Радикальні і паліативні операції. Показання до окремих видів. Ведення хворих з протиприродним заднім проходом. Значення променевої терапії і хіміотерапевтичного лікування. Віддалені результати лікування.

Тема 11. Пухлини панкреатодуоденальної зони.

Захворюваність і смертність від раку підшлункової залози. Сприятливі фактори. Міри профілактики. Патоморфологія: локалізація, макроскопічні форми росту, гістологічна будова, метастазування. Клінічна картина в залежності від локалізації пухлини. Діагностика. Аналіз, об'єктивне і лабораторне дослідження. Диференціальний діагноз жовтяниць. Сучасні принципи обстеження: УЗД, КТ, ЕРХПГ. Принципи хірургічного лікування. Результати.

Первинний і метастатичний рак печінки. Захворюваність і смертність від первинного раку печінки. Форми росту і гістологічна будова. Етіопатогенез гепатоцелюлярного і холангіоцелюлярного раку печінки. Міри профілактики. Симптоми раку печінки. Періоди розвитку і клінічні форми. Засоби діагностики: реакція Абелева-Татарінова, радіоізотопне сканування, УЗД, КТ, лапароскопія, пункція печінки. Принципи лікування.

Тема 12. Злоякісні новоутворення жіночих статевих органів.

Злоякісні пухлини яєчників. Епідеміологія. Клінічна і патоморфологічна класифікація пухлин яєчників. Етіологія і патогенез. Класифікація раку яєчників за системою TNM і FIGO. Клінічна картина. Діагностика (лабораторна, інструментальна, морфологічна). Диференціальна діагностика. Лікування пухлин яєчників з урахуванням стадії захворювання та інших клініко-морфологічних прогностичних факторів.

Рак шийки матки (РШМ). Епідеміологія РШМ. Етіологія. Фонові і передракові захворювання. Скринінг РШМ. Цитологічний скринінг по Папаніколау. Класифікація РШМ за системою TNM і FIGO. Гістопатологічні типу РШМ. Клініка і діагностика. Методи цитологічної діагностики. Масовий скринінг жінок. Лікування.

Рак тіла матки. Захворюваність і епідеміологія. Фактори ризику розвитку раку тіла матки. Етіологія і патогенез. Основні етапи розвитку злоякісної пухлини. Клінічна картина. Діагностика (цитологічний метод, ультразвукове дослідження, цервікогістероскопія, флюоресцентна діагностика, гістологічне дослідження). Класифікація раку ендометрія по системі TNM і FIGO. Шляхи метастазування. Лікування.

Тема 13. Рак сечового міхура. Рак передміхурової залози.

Рак сечового міхура. Епідеміологія раку сечового міхура. Етіологія і патогенез. Заходи профілактики раку сечового міхура. Гістологічна класифікація. Міжнародна класифікація за системою TNM. Клінічна картина. Діагностика раку сечового міхура: фізикальне обстеження, лабораторні дослідження, інструментальні дослідження. Диференціальна діагностика. Лікування: не медикаментозне лікування (фотодинамічна терапія, променева терапія), медикаментозні методи (хіміотерапія, імунотерапія), хірургічне лікування.

Рак передміхурової залози. Епідеміологія раку передміхурової залози. Профілактика. Скринінг. Морфологічна класифікація раку передміхурової залози. Морфологічна класифікація за шкалою Глісон. Класифікація за системою TNM. Етіологія і патогенез. Клінічна картина. Діагностика та лікування раку передміхурової залози.

Тема 14. Лімфома Годжкіна.

Захворюваність. Вчасні подання про етіологію і патогенез. Гістологічна класифікація. Класифікація по стадіям. Ознаки інтоксикації, їх прогностичне значення. Клінічна картина при ураженні периферійних, медіастинальних, заочеревиних лімфовузлів і внутрішніх органів. Диференціальний діагноз. Значення морфологічного обстеження. Пункційна і операційна біопсія. Значення діагностичної лапаротомії. Спленектомія. Вибір методу лікування в залежності від оцінки клінічних особливостей хвороби. Результати лікування. Прогноз.

Тема 15. Негоджкінські лімфоми. СНІД-асоційовані стани та пухлини.

Захворюваність. Класифікація. Патологоанатомічна характеристика. Симптоми інтоксикації. Прогностичні фактори. Роль біопсії у встановленні діагнозу. Визначення поширеності процесу. Диференціальний діагноз. Принципи лікування. Опортуністичні інфекції, неспецифічна і специфічна профілактика. ВІЛ-асоційовані пухлини.

Тема 16. Пухлини кісток. Пухлини м'яких тканин.

Захворюваність. Сучасна класифікація сарком, заснована на результатах гістологічного, імуногістохімічного та молекулярно-генетичного досліджень. Альвеолярна саркома, лейоміосаркома, ліпосаркома, фібросаркома, ходросаркома, шваннома, ангіосаркома, саркома Юінга. Генетична схильність до розвитку сарком. Патологоанатомічна характеристика. Методи інструментальної діагностики (ПЕТ-КТ). Клінічна картина. Принципи лікування. Місце таргетної та імунотерапії в лікуванні сарком

Тема 17. Рак нирки.

Епідеміологія. Етіологія і патогенез раку нирки. Профілактика. Класифікація за системою TNM. Клінічна картина (ренальні і екстраренальні симптоми). Діагностика (анамнез, фізикальне обстеження, лабораторні та інструментальні дослідження). Диференціальна діагностика. Лікування раку нирки: не медикаментозне, медикаментозне,

хірургічне.

Тема 18. Нейроендокринні та стромальні пухлини.

Захворюваність. Біологія пухлин. Сучасна класифікація, заснована на результатах гістологічного, імуногістохімічного та молекулярно-генетичного досліджень. Гастроінтестинальні стромальні пухлини (GIST). Патологоанатомічна характеристика. Методи інструментальної діагностики (ПЕТ-КТ). Клінічна картина. Принципи лікування. Місце

Тема 19. Персоналізований підхід в лікуванні солідних пухлин. Генетичні мутації як причина раку.

Молекулярне профілювання – основа персоналізованого підходу в онкології. Сучасні дослідження: флуоресцентна (FISH) та хромогенна (CISH) гібридизація in situ, секвенування нового покоління (NGS). Біомаркери: загальна кількість мутацій у геномі пухлинної клітини та мікросателітна нестабільність (MSI). Вибір лікування та прогнозування потенційної ефективності (експресію PD-L1, наявність мутацій *EGFR*, змін *ALK*, *ROS1*, *BRAF*, *NTRK*, Молекулярно-генетичні методи дослідження. Мутації генів *BRCA 1/2*, *NRAS*, *KRAS*, *BRAF*, *C-kit* та інші.

Тема 20. Психосоматичні аспекти захворюваності на рак. Деонтологія в онкології.

Причини та фактори ризику розвитку онкопатології. Що таке психосоматика? Норми поведінки, що проявляються у вчинках людей по відношенню до хворого на рак, те що мажизаємо моральними відносинами людей. Психологічні причини виникнення онкологічних захворювань (психологічне насилля у сім'ї, знущання, образа, хронічний стрес, депресивний розлад в умовах пандемії COVID19). Місце арт-терапії для корекції психологічних розладів у онкологічних хворих.

4. Структура навчальної дисципліни:

Назви тем	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Загальна онкологія						
Тема 1. Організація онкологічної допомоги. Епідеміологія і профілактика злоякісних пухлин. Принципи класифікації пухлин.	5	1	0	4	0	0
Тема 2. Методи діагностики та принципи лікування злоякісних пухлин	7	1	0	4	0	2
Тема 3. Закономірності розвитку злоякісних пухлин	4	0	0	0	0	4
Тема 4. ЛТЕК і реабілітація онкологічних хворих.	4	0	0	0	0	4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	20	2	0	8	0	10
Змістовий модуль 2. Окрема онкологія						
Тема 5. Меланома і рак шкіри.	4	0	0	4	0	0

Тема 6. Пухлини голови і шиї	4	0	0	4	0	0
Тема 7. Рак легені.	4	0	0	4	0	0
Тема 8. Рак молочної залози	6	2	0	4	0	0
Тема 9. Рак стравоходу. Рак шлунка.	4	0	0	4	0	0
Тема 10. Рак ободової і прямої кишки.	4	0	0	4	0	0
Тема 11. Пухлини панкреатодуоденальної зони.	4	0	0	0	0	4
Тема 12. Злоякісні новоутворення жіночих статевих органів.	8	2	0	4	0	2
Тема 13. Рак сечового міхура. Рак передміхурової залози.	4	0	0	4	0	0
Тема 14. Лімфома Годжкіна.	4	0	0	4	0	0
Тема 15. Неходжкінські лімфоми. ВІЛ-асоційовані пухлини.	4	0	0	0	0	4
Тема 16. Пухлини кісток. Пухлини м'яких тканин.	4	0	0	0	0	4
Тема 17. Рак нирки	4	0	0	0	0	4
Тема 18. Нейроендокринні та стромальні пухлини.	4	0	0	0	0	4
Тема 19. Персоналізований підхід в лікуванні солідних пухлин.	4	0	0	0	0	4
Тема 20. Психосоматичні аспекти. Деонтологія в онкології.	4	0	0	0	0	4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	70	4	0	36	0	30
Разом	90	6	0	44	0	40

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Лекція 1.	2

	Організація онкологічної допомоги. Епідеміологія і профілактика злоякісних пухлин. Методи діагностики та принципи лікування злоякісних пухлин.	
3.	Лекція 2. Рак молочної залози.	2
5.	Лекція 3. Злоякісні новоутворення жіночих статевих органів.	2
	Разом	6

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Практичне заняття 1. Організація онкологічної допомоги. Диспансеризація онкологічних хворих. Канцер-реєстр України, його цілі та завдання. Епідеміологія і профілактика злоякісних пухлин. Закономірності розвитку злоякісних пухлин. Диспансеризація онкологічних хворих. Канцер-реєстр України, його цілі та завдання. Міри первинної профілактики злоякісних новоутворень.	4
2.	Тема 2. Практичне заняття 2. Методи діагностики та принципи лікування злоякісних пухлин. Особливості об'єктивного дослідження при підозрі на злоякісні пухлини. Ендоскопічні та променеві методи діагностики. Лабораторні дослідження: зміни периферійної крові, біохімічні і імунологічні тести. Класифікація засобів лікування. Принципи радикальних оперативних втручань. Засоби променевої терапії злоякісних пухлин. Медикаментозні засоби лікування злоякісних пухлин: хіміо- та гормонотерапія, таргетна- та імунотерапія.	4
3.	Тема 3. Практичне заняття 3. Меланома і рак шкіри. Фактори, що сприяють малігнізації пігментних невусів, міри профілактики їх озлоякіснення. Факультативний і облігатний передрак шкіри. Гістологічні різновиди (базаліома, плоскоклітинний рак). Методика обстеження хворих (огляд, пальпація, біопсія). Лікування раку шкіри (променеве, криогенне, хірургічне, лікарське).	4
4.	Тема 4. Практичне заняття 3. Пухлини голови і шиї (Рак щитовидної залози. Рак нижньої губи. Рак язика. Рак слизової оболонки порожнини рота). Лікувальна тактика при вузлових утвореннях щитовидної залози. Лікування первинної пухлини (променеве, хіміотерапевтичне, криогенне, комплексне) і регіонарних метастазів.	4
5.	Тема 5. Практичне заняття 4. Рак легень. Раннє виявлення раку легень, значення скринінгу. Основні рентгенологічні симптоми. Центральний та периферійний рак легень. Значення томографії і бронхоскопії. Додаткові засоби обстеження (ангіопульмонографія, ізотопне сканування). Вибір методу лікування в залежності від локалізації пухлини, стадії, гістологічної будови.	4
6.	Тема 6. Практичне заняття 5. Рак молочної залози. Клінічні форми: вузлова, набрякло-інфільтративна маститоподібна, рожеподібна, панцирна, рак Педжета. Диференціальний	4

	діагноз вузлової форми раку з локалізованими мастопатіями і доброякісними пухлинами. Скринінг та методика самообстеження. Вибір методу лікування в залежності від стадії та міжнародних стандартів.	
7.	Тема 7. Практичне заняття 6. Рак стравоходу. Рак шлунка. Клініко-анатомічні особливості та макроскопічні форми росту. Класифікація (вітчизняна і за системою TNM). Диференціальний діагноз при синдромах шлункового дискомфорту, дисфагії і стенозі пілоруса. Причини діагностичних помилок при рентгенологічному і ендоскопічному обстеженні. Засоби масового скринінгу. Види радикальних оперативних втручань, відмінності від операцій при непухлинних процесах. Значення променевої та хіміотерапії.	4
8.	Тема 8. Практичне заняття 6. Рак ободової і прямої кишки. Клініко-анатомічні особливості та макроскопічні форми росту. Класифікація (вітчизняна і за системою TNM). Диференціальний діагноз при кровотечі з прямої кишки (геморой, поліпи, дизентерія, анальна тріщина). Пальцеве дослідження, ректороманоскопія, ірригографія. Гемокульттест як засіб скринінгу. Види радикальних оперативних втручань, відмінності від операцій при непухлинних процесах. Значення променевої та хіміотерапії.	4
9.	Тема 9. Практичне заняття 7. Злоякісні новоутворення жіночих статевих органів (Рак шийки матки. Рак яєчників). Епідеміологія та етіологія. Клінічна і патоморфологічна класифікація пухлин, класифікація TNM і FIGO. Цитологічний скринінг по Папаніколау. Діагностика (лабораторна, інструментальна, морфологічна). Лікування пухлин з урахуванням стадії захворювання та інших клініко-морфологічних прогностичних факторів.	4
10.	Тема 10. Практичне заняття 8. Рак сечового міхура. Рак передміхурової залози. Міжнародна класифікація за системою TNM та морфологічна за Глісон. Діагностика раку сечового міхура: фізикальне обстеження, лабораторні дослідження, інструментальні дослідження. Лікування: не медикаментозне лікування (фотодинамічна терапія, променева терапія), медикаментозні методи (хіміотерапія, імунотерапія), хірургічне лікування. Скринінг раку передміхурової залози. Основні принципи лікування (гормонотерапія).	4
11.	Тема 11. Практичне заняття 9. Лімфома Годжкіна. Гістологічна класифікація та класифікація по стадіям. Ознаки інтоксикації, їх прогностичне значення. Клінічна картина при ураженні периферійних, медіастинальних, заочеревиних лімфовузлів і внутрішніх органів. Диференціальний діагноз. Вибір методу лікування в залежності від оцінки клінічних особливостей хвороби.	4
	Разом	44

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	ТЕМА	К-ть годин
1.	Тема 2. Методи діагностики та принципи лікування злоякісних пухлин	2
2.	Тема 3. Закономірності розвитку злоякісних пухлин.	4

3.	Тема 4. ЛТЕК і реабілітація онкологічних хворих.	4
4.	Тема 9. Рак тіла матки	2
5.	Тема 11. Пухлини панкреатодуоденальної системи	4
6.	Тема 15. Неходжкінські лімфоми. ВІЛ-асоційовані пухлини.	4
7.	Тема 16. Пухлини кісток. Пухлини м'яких тканин	4
8.	Тема 17. Рак нирки	4
9.	Тема 18. Нейроендокринні та стромальні пухлини.	4
10.	Тема 19. Персоналізований підхід в лікуванні солідних пухлин. Генетичні мутації як причина раку.	4
11.	Тема 20. Психосоматичні аспекти захворюваності на рак. Деонтологія в онкології.	4
	Разом	40

7. Методи навчання

Лекції: проблемні лекції, лекції - візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, обговорення клінічних ситуацій, ситуаційне навчання.

Практичні заняття: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, демонстрація та відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, опис діагностичних променевих зображень згідно схем, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених онкологічних захворювань.

Самостійна робота: самостійна робота з підручником, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне вирішення клінічних завдань, написання рефератів, підготовка презентацій, виготовлення наочних засобів навчання (таблиць, постерів, схем, алгоритмів).

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
  - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину(5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у семінарських заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Середній бал за дисципліну переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою (200-бальною шкалою).

Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічний відділ Університету програмою «Контингент» за формулою:

Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
А	Найкращі 10% здобувачів

B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Структура онкологічної служби. Функції лікаря онколога. Скринінг.
2. Диспансеризація онкохворих. Розподіл онкохворих по групах.
3. Канцерогенний вплив. Класифікація канцерогенів. Значення шкідливих звичок, професійних і генетичних факторів, особливостей харчування.
4. Поняття про первинну і вторинну профілактику злоякісних новоутворень.
5. Епідеміологія і профілактика злоякісних захворювань. Вікові та статеві особливості хворих. Динаміка і структура захворюваності. Крайові особливості злоякісних новоутворень.
6. Інструментальні методи обстеження хворих (рентгенологічні, ендоскопічні, КТ, УЗД, ЯМР і ін.).
7. Обов'язковий клінічний мінімум обстеження хворих з підозрою на злоякісне новоутворення в амбулаторних умовах.
8. Поняття про морфологічну і цитологічну діагностику. Біопсія.
9. Класифікація методів лікування онкохворих. Поняття про радикальні, паліативні і симптоматичні операції. Абластика і антибластика. Поняття "анатомічної зони", принцип футлярності.
10. Методи променевої терапії злоякісних пухлин. Радіочутливі і радіорезистентні пухлини. Дози і режими опромінення. Методи підвищення радіочутливості.
11. Класифікація протипухлинних препаратів. Механізми дії. Способи введення препаратів (системна, регіонарна, локальна хіміотерапія). Побічні дії. Протипоказання до хіміотерапії.
12. Рак шкіри. Захворюваність. Сприятливі фактори. Факультативний і облігатний передрак шкіри. Заходи профілактики раку.
13. Меланома. Особливості росту і метастазування. Ознаки малігнізації невусів. Фактори, що сприяють малігнізації пігментних невусів.
14. Методи хірургічного лікування пухлин шкіри. Місце променевої терапії та хіміотерапії.
15. Рак щитовидної залози. Захворюваність. Сприятливі фактори. Клінічна картина. Засоби діагностики. Загальні принципи лікування.
16. Лікувальна тактика при вузлових утвореннях щитовидної залози.
17. Пухлини голови та шиї (Рак нижньої губи. Рак слизової порожнини рота. Рак язика). Захворюваність. Сприятливі фактори. Форми росту і шляхи метастазування.
18. Методи хірургічного лікування пухлин шкіри. Місце променевої терапії та хіміотерапії.
19. Рак легень. Скринінг раку легень. Сприятливі фактори і заходи профілактики.

- Значення паління. Клінічні форми раку легень, особливості клінічного перебігу. Поняття про центральний і периферійний рак.
20. Основні та додаткові засоби обстеження при підозрі на рак легень (бронхографія, трансторакальна пункція, ізотопне сканування, ангіопульмонографія).
  21. Вибір методу лікування раку легень в залежності від локалізації пухлини, стадії, гістологічної будови. Загальні принципи комбінованого і комплексного лікування легень.
  22. Рак молочної залози. Захворюваність. Етіологія і патогенез. Генетична зхильність до раку (BRCA1/2 мутація). Клінічні форми, їх характеристика, особливості клінічного перебігу. Диференціальна діагностика вузлових форм раку молочної залози і локальної форми мастопатії.
  23. Клінічна характеристика дифузних форм раку молочної залози. Засоби фізикального обстеження. Класифікація (TNM, клінічна, імуногістохімічна) раку молочної залози.
  24. Принципи комплексного і комбінованого лікування раку молочної залози. Варіанти хірургічного лікування (радикальне та органозберігаюче), місце хіміотерапії, таргетної та імунотерапії.
  25. Пухлини шлунково-кишкового тракту (Рак стравоходу. Рак шлунку. Рак кишковика). Особливості поширення. Сприятливі фактори. Заходи профілактики. Анатомічні форми росту. Гістологічна будова. Метастазування. Класифікація по стадіям та TNM.
  26. Клінічна картина пухлин шлунково-кишкового тракту в залежності від локалізації пухлини. Методи діагностики.
  27. Принципи хірургічного лікування пухлин шлунково-кишкового тракту. Вибір методу в залежності від локалізації і макроскопічної форми росту пухлини.
  28. Комбіноване лікування пухлин шлунково-кишкового тракту. Значення променевої терапії. Хіміотерапія, таргетна терапія та імунотерапія.
  29. Пухлини панкреатодуоденальної зони та печінки. Клінічна, лабораторна і інструментальна діагностика. Радикальні і паліативні операції пухлин панкреатодуоденальної зони та печінки.
  30. Пухлини жіночої репродуктивної системи (Рак яєчників. Рак шийки матки. Рак ендометрію). Клінічна класифікація по TNM і FIGO. Гістологічна класифікація пухлин. Лабораторні тести, включаючи пухлинні маркери, необхідні для діагностики. Вибір методу лікування з урахуванням стадії, гістіотипу і інших прогностичних чинників пухлинного процесу. Методи первинної і вторинної профілактики РШМ.
  31. Фонові і передракові захворювання шийки матки. Цитологічний скринінг РШМ. Значення кольпоскопії для виявлення РШМ.
  32. Принципи комплексного лікування пухлин жіночої репродуктивної системи. Вибір методу лікування в залежності від локалізації і макроскопічної форми росту пухлини. Значення променевої терапії. Хіміотерапія, таргетна терапія та імунотерапія.
  33. Рак передміхурової залози. Епідеміологія. Профілактика. Скринінг. Етіологія і патогенез. Морфологічна класифікація раку передміхурової залози. Морфологічна класифікація за шкалою Глісон та за системою TNM.
  34. Клінічна картина раку передміхурової залози. Сучасні методи діагностики. Лікування раку передміхурової залози. Місце та значення гормонотерапії.
  35. Рак сечового міхура. Етіологія і патогенез. Епідеміологія раку сечового міхура. Заходи профілактики раку сечового міхура. Діагностика раку сечового міхура: фізикальне обстеження, лабораторні дослідження, інструментальні дослідження. Диференціальна діагностика.
  36. Лікування раку сечового міхура: немедикаментозне лікування (фотодинамічна терапія, променева терапія), медикаментозні методи (хіміотерапія, імунотерапія), хірургічне лікування.

37. Лімфома Годжкіна. Гістологічна класифікація. Класифікація по стадіям. Ознаки інтоксикації і їх прогностичне значення. Клінічна картина при ураженні різноманітних груп лімфатичних вузлів.
38. Клінічна семіотика Неходжкінських лімфом при ураженні периферійних лімфовузлів. Класифікація НГЛ по стадіям і гістологічним підтипам, їх відмінність від ЛГ.
39. Принципи лікування лімфом Годжкіна та НГЛ. Місце та значення таргетної та імунотерапії.
40. ВІЛ-індуковані та ВІЛ-асоційовані пухлини. Вірусні канцерогені. Методи лікування.
41. Вказати триаду «сигналів тривоги» пухлин кісток. Основні рентгенологічні ознаки пухлин кісток.
42. Принципи лікування пухлин кісток з урахуванням їх морфологічної будови.
43. Клініко-морфологічна класифікація пухлин м'яких тканин. Принципи лікування пухлин м'яких тканин з урахуванням морфологічної будови.
44. Рак нирки. Епідеміологія. Етіологія і патогенез раку нирки. Профілактика. Класифікація за системою TNM. Клінічна картина (ренальную і екстраренальні симптоми).
45. Діагностика раку нирки (анамнез, фізикальне обстеження, лабораторні та інструментальні дослідження). Диференціальна діагностика.
46. Гастроінтестинальні стромальні пухлини (GIST). Патологоанатомічна характеристика. Методи інструментальної діагностики (ПЕТ-КТ).
47. Клінічна картина гастроінтестинальних стромальних пухлини. Принципи лікування.
48. Молекулярне профілювання – основа персоналізованого підходу в онкології. Біомаркери: загальна кількість мутацій у геномі пухлинної клітини та мікросателітна нестабільність (MSI). Вибір лікування та прогнозування потенційної ефективності (експресію PD-L1, наявність мутацій *EGFR*, змін *ALK*, *ROS1*, *BRAF*, *NTRK*, *HER2*).
49. Сучасні дослідження: флуоресцентна (FISH) та хромогенна (CISH) гібридизація *in situ*, секвенування нового покоління (NGS).
50. Молекулярно-генетичні методи дослідження. Мутації генів *BRCA 1/2*, *NRAS*, *KRAS*, *BRAF*, *C-kit* та інші.
51. Е
52. Норми поведінки, що проявляються у вчинках людей по відношенню до хворого на рак, н
53. Психологічні причини виникнення онкологічних захворювань (психологічне насилля у сім'ї, знущання, образа, хронічний стрес, депресивний розлад в умовах пандемії) н
54. Принципи деонтології в онкології. Типи ВНД і реакції хворого на онкологічне захворювання. н

12. Рекомендована література

Основна:

1. Онкологія: підручник / Г.В. Бондар, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчук, Ю.В. Думанський та ін. — 2-е видання., ВСВ «Медицина», 2019.
2. Онкологія: підручник / Шевченко А. И., Колеснік О. П., Шевченко Н. Ф. та ін., 2019
3. Онкологія: підручник (ВНЗ I-III р.а.) / В.В. Севідов, Н.М. Касевич. — 3-е вид., випр. ВСВ «Медицина», 2015.
4. Онкологія: навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів / І. Б. Щепотін та ін.; за ред. проф. І. Б. Щепотіна. - Київ : МОРІОН, 2015.

р
а
р
к
н
п

5. Савран В.Р. Рак молочної залози.- Львів. - 2019.
6. Клінічна онкологія: посібник Бетезди: 5-е видання / Джейм Абрагам, Джеймс Л.Галлі, ВСВ «Медицина», 2019.
7. Федоренко, З. П., Гулак, Л. О., Михайлович, Ю. Й., Горох, Є. Л., Рижов, А. Ю., Сумкіна, О. В., & Куценко, Л. Б. (2020). Рак в Україні, 2018–2019. Захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної служби/гол. ред. О. О. Колеснік. Бюлетень Національного канцер-реєстру України, 21,101.

Додаткова:

1. Паліативна та хоспісна допомога: підручник/ Ю. І.Губський – «Нова Книга», 2017.
2. Симптоматична та підтримуюча терапія в онкології / Ковальов О.О., «САММИТ-КНИГА», Запоріжжя 2020

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я - <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
2. Клінічна онкологія - Архів номерів - clinicaloncology.com.ua/
3. Вікіпедія - <http://uk.wikipedia.org>
4. UpToDate – <http://www.uptodate.com/home>
5. Access Medicine - <http://accessmedicine.mhmedical.com>
6. PubMed - <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/>
7. CancerMedicine – www.ncbi.nih.gov